

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 179/2014-31

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 13. augusta 2014 v senáte zloženom z predsedu Petra Brňáka a zo sudkyne Marianny Mochnáčovej a sudcu Milana Ľalíka prerokoval prijatú sťažnosť K. K., Z. P., M. Š., V. U., Z. U. a A. M., zastúpených advokátom JUDr. Ing. Richardom Vanekom, Advokátska kancelária, Dobrovičova 4, Bratislava, vo veci namietaného porušenia ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 31 Cb 133/2003 a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo K. K., Z. P., M. Š., V. U., Z. U. a A. M. na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 31 Cb 133/2003 p o r u š e n é b o l o .

2. K. K., Z. P., M. Š., V. U., Z. U. a A. M. p r i z n á v a finančné zadosťučinenie každému v sume po 300 € (slovom tristo eur), ktoré je Okresný súd Bratislava I p o v i n n ý vyplatiť im do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

3. Okresný súd Bratislava I je p o v i n n ý uhradiť K. K., Z. P., M. Š., V. U., Z. U. a A. M. trovy konania spolu v sume 900,48 € (slovom deväťsto eur a štyridsaťosem centov) na účet ich právneho zástupcu JUDr. Ing. Richarda Vaneka, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Vo zvyšnej časti sťažnosti n e v y h o v u j e .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) boli 4. apríla 2014 (sťažnosti vedené pod sp. zn. Rvp 3774/2014 a sp. zn. Rvp 3775/2014) a 7. apríla 2014 (sťažnosti vedené pod sp. zn. Rvp 3790/2014, sp. zn. Rvp 3792/2014 až sp. zn. Rvp 3794/2014) doručené sťažnosti K. K., Z. P., M. Š., V. U., Z. U. a A. M. (spolu ďalej len „sťažovatelia“), ktorými namietali porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 31 Cb 133/2003 (ďalej len „namietané konanie“).

Sťažovatelia v identických sťažnostiach uviedli:

„Žaloba o určenie vlastníctva proti žalovanému EURO-BUILDING, a.s. bola podaná osobne na Okresný súd Bratislava I dňa 6. 05. 2003 a to z dôvodu, že EURO-BUILDING ako zhotoviteľ obytného domu... si podvodným konaním prisvojil do svojho vlastníctva miestnosti pre správcu obytného domu za peniaze vlastníkov bytov a nebytových priestorov. Túto skutočnosť vlastníci bytov a nebytových priestorov sa dozvedeli neskôr, keď na liste vlastníctva sa objavil okrem ostatných vlastníkov aj EURO-BUILDING ako vlastník garžónky s č... Návrh na zápis do katastra nehnuteľností uvedenej garžónky predložil EURO-BUILDING, čo vlastníci bytov a nebytových priestorov nevedeli o tom, nakoľko neboli účastníkmi stavebného konania. Keďže v obytnom dome malo ísť

o nadštandardné byty za veľké peniaze tak mali byť podľa projektovej dokumentácie a uzatvorenej zmluvy medzi zhotoviteľom a každým objednávateľom vyhotovené spoločné časti, spoločné zariadenia a príslušenstvo domu, ktoré budú v spoluvlastníctve objednávateľa a ostatných vlastníkov bytov a nebytových priestorov v uvedenom obytnom dome, v spoluvlastníckom podiele zodpovedajúcom podielu podlahovej plochy bytu a komory k úhrnu podlahových plôch všetkých bytov a nebytových priestorov v objekte. Podľa projektovej dokumentácie (pôdorys 1. nadzemného podlažia) priloženej vo vyššie uvedenej a uzatvorenej nepomenovanej zmluvy ako aj podľa písomného vyjadrenia L., ktorý ako autor a zhotoviteľ projektu stavby polyfunkčného domu... v Bratislave potvrdil, že miestnosti č... boli určené pre správcu domu.

Vzhľadom k tomu, že nastala reálna obava, že žalovaný chce predmetnú časť nehnuteľnosti scudziť, navrhovateľ podal dňa 21.05.2004 na Okresný súd Bratislava I Návrh na vydanie predbežného opatrenia s tým, aby súd zakázal odporcovi nakladať s nehnuteľnosťou evidovanou v katastri nehnuteľností pri Správe katastra pre hl. mesto SR Bratislavu, pracovisko Bratislava I ako byt č... spolu s podielom 2160/443353 na spoločných častiach a spoločných zariadeniach domu súp. č... a spoluvlastníckym podielom 2160/443353 k pozemku parc. č... o výmere 1528 m² ako zastavané plochy a parc. č... o výmere 513 m² ako záhrady v k.ú... mesto vedených na LV č..., najmä ich scudziť, darovať, prenajať a zaťažiť vecným bremenom alebo právom v prospech tretích osôb. Okresný súd Bratislava I dňa 16.06.2004 návrh na vydanie predbežného opatrenia zamietol.

Navrhovateľ dňa 01.07.2004 podal odvolanie proti zamietnutiu vydania predbežného opatrenia.

Krajský súd v Bratislave uznesenie Okresného súdu Bratislava I zmenil tak, že odporcovi zakazuje aby scudzil, daroval a zaťažil vecným bremenom byt č..., spoluvlastnícky podiel 2160/443353 na spoločných častiach a spoločných zariadeniach domu..., súp. č..., parcela... zastavaná plocha, parcela č... záhrady vedených na LV č..., kat. úz... do právoplatného skončenia konania vedeného na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 31 Cb 133/03. Vo zvyšku návrh na nariadenie predbežného opatrenia zamietol.

Súd prvého stupňa prejednal návrh odporcu v 1/ Rade na zrušenie predbežného opatrenia zo dňa 22.9.2011 bez nariadenia pojednávania dospel k záveru, že je dôvodný, a preto mu vyhovel. Dňa 19.9.2013 na pojednávaní bolo navrhovateľovi doručené uznesenie

Okresného súdu Bratislava I, č. 31Cb/133/2003-264 zo dňa 11.9.2013, ktorým súd zrušil uznesenie Krajského súdu v Bratislave zo dňa 24.08.2004, sp. zn. 11 Cob 174/04-86. Od návrhu odporcu na zrušenie predbežného opatrenia vydaného Krajským súdom v Bratislave po jeho zrušenie Okresným súdom Bratislava I trvalo dva roky nečinnosti. Proti vyššie uvedenému uzneseniu Okresného súdu Bratislava I, navrhovateľ podal odvolanie a krajský súd v Bratislave uznesením 5Co 612/2013-309, zo dňa 21.11.2013 vyhovel odvolaniu navrhovateľa tak že uznesenie súdu prvého stupňa sa zamieta.

Ako ďalší dôvod prietáhov v konaní vidíme v nesprávnych rozhodnutiach Okresného súdu Bratislava I. Uvádzame napr. Okresný súd Bratislava I zrušil vlastné rozhodnutie, ktoré sám vydal dňa 14.01.2009, č. k. 31Cb 133/2003-169 a to uznesením 31Cb 133/2003-236 zo dňa 19.9.2011 a to až po 2,5 roku aj napriek tomu, že Krajský súd v tejto veci odvolanie odmietol. Samozrejme, že Krajský súd v Bratislave na základe navrhovateľovho odvolania zo dňa 30. marca 2012 svojim uznesením 9 Co 131/2012-248, uznesenie Okresného súdu Bratislava I zo dňa 19.9.2011 č. k. 31Cb 133/2003-236 zrušuje a odvolanie odporcu 1/ proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava I zo dňa 14.1.2009 č. k. 31Cb 133/2003-169 odmieta.

Prietáhy od podania návrhu navrhovateľom do konca roku 2008 boli takmer 4 roky, čo potvrdila aj predsedníčka Okresného súdu Bratislava I. Súdne konanie doteraz trvá takmer 11 rokov. Na našu sťažnosť zo dňa 07.01.2014 terajšia predsedníčka Okresného súdu Bratislava I listom zo dňa 7.3.2014 doručený dňa 19.3.2014 oznámila, že našu sťažnosť vyhodnotila ako dôvodnú.“

V nadväznosti na uvedené sťažovatelia žiadali, aby ústavný súd vydal nález, v ktorom vysloví porušenie ich základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu v namietanom konaní, prikáže okresnému súdu konať bez zbytočných prietáhov, prizná každému z nich primerané finančné zadosťučinenie v sume 10 000 € a náhradu trov konania.

Ústavný súd uznesením sp. zn. I.ÚS 179/2014 zo 7. mája 2014 sťažnosti sťažovateľov spojil na spoločné konanie a podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky,

o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ich prijal na ďalšie konanie.

Podanie právneho zástupcu sťažovateľov z 19. júna 2014 označené ako „*Doplnenie k sťažnostiam*“, v ktorom oznamoval, že proti rozsudku okresného súdu sp. zn. 31 Cb 133/2003 z 19. mája 2014 bolo podané odvolanie, bolo ústavnému súdu doručené 23. júna 2014.

Okresný súd sa na základe výzvy ústavného súdu vyjadril k sťažnostiam podaním sp. zn. Spr 3297/2014 doručeným ústavnému súdu 27. júna 2014, v ktorom okrem iného uviedol:

„Z obsahu spisového materiálu sp. zn. 31Cb/133/2003 vyplýva, že v namietanej veci boli od začatia konania, to je dňa 05.05.2003, kedy bol návrh vo veci samej doručený prostredníctvom faxu na Okresnému súdu Bratislava I, boli vo veci uskutočnené nasledujúce procesné úkony súdu a účastníkov konania:

Spis pridelený zákonnej sudkyňi JUDr. M. O.

06.08.2003 - doplnený návrh na začatie konania (žaloba) + prílohy, podaný osobne na súde

21.05.2003 - návrh na vydanie predbežného opatrenia

24.5.2003 - výzva na zaplatenie SP za predbežné opatrenie

16.06.2004 - uznesenie o zamietnutí predbežného opatrenia

01.07.2004 - odvolanie navrhovateľa v I. rade proti uzneseniu Okresného súdu č. k. 31 Cb/133/2003 (zamietnutie návrhu na vydanie predbežného opatrenia)

06.07.2004 - pokyn na doručenie odvolania navrhovateľa v I. rade odporcovi na vyjadrenie

19.07.2004 - vyjadrenie odporcu k odvolaniu

27.07.2004 - predkladacia správa na Krajský súd v Bratislave, spis predložený s opravným prostriedkom, ktorý podal navrhovateľ v I. rade

24.08.2004 - uznesenie Krajského súdu v Bratislave, č.k. 11Cob 174/04-86, ktorým zmenil uznesenie Okresného súdu Bratislava I

27.09.2004 - uznesenie Krajského súdu v Bratislave zaslané účastníkom konania

29.10.2004 - výzva na zaplatenie SP za návrh (SP zaplatený kolkami na rube tlačiva)
15.12.2004 - výzva odporcovi na vyjadrenie sa k návrhu na začatie konania
02.02.2004 - vyjadrenie odporcu k návrhu na začatie konania
28.02.2005 - výzva navrhovateľovi v 1. a v 2. rade na vyjadrenie sa k vyjadreniu odporcu zo dňa 02.02.2005
10.10.2006 - prípis navrhovateľovi v I. rade a v II. rade na upresnenie okruhu navrhovateľov 10.10.2006 - výzva na doplatenie SP za návrh
10.10.2006 - uznesenie na odstránenie väd návrhu na začatie konania zaslané navrhovateľovi v I. a v II. rade 26.10.2006 - upresnenie / špecifikácia petitu návrhu
10.11.2006 - prípis navrhovateľovi v 1. a 2. rade na upresnenie okruhu navrhovateľov a uvedenie na základe akých skutočností je navrhovateľ v 1. a 2. rade aktívne legitimovaný v spore
21.12.2006 - upresnenie / špecifikácia petitu návrhu na základe prípisu zo dňa 10.11.2006
08.02.2006 - návrh na pristúpenie ďalších účastníkov na strane navrhovateľa
30.05.2007 - doloženie plnomocenstiev jednotlivých vlastníkov bytov (účastníci na strane navrhovateľa) na právne zastupovanie
Spis pridelený zákonnému sudcovi JUDr. M. Š., PhD.
29.10.2008 - výzva na doloženie plnej moci pre účastníkov konania na strane navrhovateľa
18.11.2008 - oznámenie právneho zástupcu navrhovateľov k výzve zo dňa 29.10.2008
11.11.2008 - súd nariadil vo veci termín pojednávania na deň 12.01.2009; pojednávanie bolo odročené na 09.03.2009
08.12.2008 - podanie právneho zástupcu navrhovateľov na vstup účastníkov do konania na strane odporcu
14.01.2009 - uznesenie o pripustení vstupu účastníkov na strane navrhovateľa a na strane odporcu do konania (č.k. 31Cb/133/2003-169)
02.03.2009 - uznesenie o pripustení zmeny petitu (č.k. 31Cb/133/2003-172)
09.03.2009 - prejednanie vecí na pojednávaní; pojednávanie bolo odročené na neurčito

06.03.2009 - ospravedlnenie neúčasti na pojednávaní právneho zástupcu odporcu (fax), doplnené originálom z 10.03.2009

18.03.2009 - odvolanie odporcu proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava I zo dňa 02.03.2009 č.k. 31Cb/133/2003-172

24.03.2009 - odvolanie účastníka konania na strane odporcu proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava I zo dňa 02.03.2009 (M. D.), ktorým súd rozhodol o pripustení vstupu účastníka do konania na strane odporcu

24.03.2009 - odvolanie účastníka konania na strane odporcu proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava I zo dňa 02.03.2009 (K. D.), ktorým súd rozhodol o pripustení vstupu účastníka do konania na strane odporcu

V spise bola podaná ústavná sťažnosť právnym zástupcom odporcu, preto bol spis odovzdaný Ústavnému súdu Slovenskej republiky, za účelom prejednávania ústavnej sťažnosti Spr. 3176/09. Ústavná sťažnosť bola podaná na ÚSSR dňa 22.12.2008

27.02.2009 - spis vrátený Okresnému súdu Bratislava, pripojené uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky

27.05.2009 - predkladacia správa Krajskému súdu o predložení spisu s opravnými prostriedkami, ktoré podali účastníci (M. D., K. D.) proti uzneseniu o pripustení odporcu v 2. a 3. rade a predloženie spisu s opravným prostriedkom, ktorý podal PZ odporcu proti uzneseniu o zmene návrhu na začatie konania

22.07.2009 - uznesenie KS BA č. k. 14Co/209/2009-204 o odmietnutí odvolania K. D. a M. D. proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava I zo dňa 14.01.2009

26.07.2009 - vrátenie spisu Krajským súdom v Bratislave ako nedôvodné predložený na odvolacie konanie

03.09.2009 - uznesenie o pripustení zmeny návrhu na začatie konania (č.k. 31Cb/133/2003-211)

07.10.2009 - odvolanie odporcu proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava I č.k. 31Cb/133/2003-211 zo dňa 03.09.2009

12.10.2009 - predkladacia správa Krajskému súdu v Bratislave, predloženie spisu s opravným prostriedkom, ktorý podal PZ odporcu

19.11.2010 - uznesenie Krajského súdu v Bratislave 14Co/363/2009-227, ktorým odmietol odvolanie odporcu proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava I zo dňa 03.09.2009

Spis pridelený dňa 15.12.2010 zákonnej sudkyni JUDr. G. B.

20.12.2010 - súd nariadil vo veci termín pojednávania na 19.09.2011

19.09.2010 - prejednanie veci; uznesenie č.k. 31Cb/133/2003-236, ktorým súd zrušil uznesenie vydané Okresným súdom Bratislava I, ktorým súd pripustil vstup účastníkov na strane navrhovateľa a účastníkov na strane odporcu zo dňa 14.01.2009 č.k. 31Cb/133/2003-236

19.09.2011 - uznesenie o pripustení zmeny petitu, č.k. 31Cb/133/2003-239

29.09.2011 - návrh odporcu na zrušenie predbežného opatrenia

28.11.2011 - odvolanie navrhovateľa proti rozhodnutiu súdu o zrušení uznesenia zo dňa 14.01.2009, č.k. 31Cb/133/2003-236

08.02.2012 - predkladacia správa Krajskému súdu v Bratislave, spis predložený s opravným prostriedkom ktorý podal navrhovateľ v 2. rade

30.03.2012 - uznesenie KSBA č.k. 9Co/131/2012-248, ktorým zrušil uznesenie OSBA I zo dňa 19.09.2011 č. k. 31Cb/133/2003-236, a odmietol odvolanie odporcu v 1. rade proti uzneseniu OSBA I zo dňa 14.01.2009, č.k. 31Cb/133/2003-169

22.06.2012 - navrhovateľ G. K. a P. K. podali návrh na späťvzatie návrhu na začatie konania, vzhľadom na Dohodu o urovnaní so spoločnosťou EURO - BUILDING, a.s., podpísanou oboma účastníkmi

23.07.2012 - výzva na vyjadrenie odporcovi, či súhlasí s čiastočným späťvzatím návrhu na začatie konania voči navrhovateľovi v 1. a 2. rade 01.08.2012 - podanie odporcu, súhlas so späťvzatím

14.08.2012 - uznesenie OS BA I. o zastavení konania o návrhu navrhovateľov v 2. a 3 rade proti odporcovi v 1. rade

04.10.2012 - žiadosť PZ odporcu o vyznačenie právoplatnosti a vykonateľnosti uznesenia OS BA I zo dňa 14.08.2012, č.k. 31Cb/133/2003-260

21.01.2013 - súd nariadil vo veci termín pojednávania na 19.09.2013

11.09.2013 - uznesenie OS BA I, ktorým súd zrušil uznesenie KSBA zo dňa 24.08.2004 o nariadení predbežného opatrenia

19.09.2013 - uznesenie OS BA I, č.k. 31Cb/133/2003-274, ktorým súd pripustil zmenu petitu

27.09.2013 - písomné podanie na súd- vyjadrenie PZ odporcu

03.10.2013 - písomné podanie na súd PZ navrhovateľov na pristúpenie účastníka na strane navrhovateľa

03.10.2013 - odvolanie PZ navrhovateľov proti uzneseniu OSBA I zo dňa 11.09.2013

03.10.2013 - návrh PZ navrhovateľov na vylúčenie sudcu z konania (námiетка zaujatosti)

08.10.2013 - výzva na zaplatenie SP za námietku zaujatosti (SP zaplatený 18.10.2013)

21.10.2013 - predkladacia správa KS v Bratislave, predložený spis s opravným prostriedkom ktorý podali navrhovatelia + vyjadrenie zákonnej sudkyne JUDr. B. k návrhu na vylúčenie sudcu z konania

21.11.2013 - uznesenie KS BA (5Co/612/2013) , ktorým odvolací súd zmenil uznesenie OS BA I zo dňa 11.09.2013; a uznesenie KSBA (5NcC/91/2013-312), ktorým KS BA rozhodol, že zákonná sudkyňa JUDr. B. nie je vylúčená z prejednávania a rozhodovania vo veci vedenej na tomto súde sp. zn. 31Cb/133/2003

12.12.2013 - súd nariadil vo veci termín pojednávania na 19.05.2014

16.04.2013 - súd uznesením rozhodol o pripustení účastníka do konania na strane navrhovateľa

09.05.2014 - žiadosť PZ navrhovateľov o odročenie pojednávania

19.05.2014 - prejednanie veci; meritórne rozhodnutie súdu vo veci samej (rozsudok).

Nakoľko Ústavný súd Slovenskej republiky vo svojom náleze č. II ÚS 78/09-27 zo dňa 14.05.2009, doručenom Okresnému súdu Bratislava I dňa 23.07.2009, konštatoval porušenie práva spoločnosti EURO-BUILDING, a.s. na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, posudzovala som postup súdu a namietanú existenciu prieťahov v konaní až od mája roku 2009 s tým, že v obdobiach, kedy sa vec nachádzala na Krajskom súde v Bratislave ako odvolacom súde, som postup súdu neskúmala, nakoľko mi uvedené ako predsedníčke Okresného súdu Bratislava I neprináleží.

Ako uvádzajú sťažovatelia dňa 07.01.2014 bola Okresnému súdu Bratislava I doručená sťažnosť zo dňa 23.12.2013, podaná z dôvodu namietania prieťahov v konaní veci

vedenej na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 31Cb/133/2003. Predmetná sťažnosť bola vzhľadom na celkovú dĺžku konania a vyššie uvedený procesný postup súdu v namietanej veci listom zo dňa 07.03.2014 vyhodnotená ako dôvodná.

Sťažovatelia v ústavnej sťažnosti namietajú, že od podania návrhu na zrušenie predbežného opatrenia až po jeho zrušenie bol Okresný súd Bratislava I dva roky nečinný. Návrh odporcu na zrušenie predbežného opatrenia bol súdu doručený dňa 29.09.2011. Je pravdou, že o predmetnom návrhu bolo rozhodnuté až uznesením súdu zo dňa 11.09.2011, ako je však z vyššie uvedeného procesného postupu zrejmé, súd v uvedenom období priebežne konal vo vzťahu k iným procesným návrhom účastníkov, pričom na rozhodnutie o návrhu na zrušenie predbežného opatrenia zákon neustanovuje žiadnu lehotu.

V súvislosti s existenciou prieťahov v konaní mám za to, že k predĺženiu celkovej doby konania prispeli aj samotní účastníci konania, a to najmä navrhovatelia. Ja potrebné poukázať na podanie nekvalifikovaného návrhu vo veci samej a s tým súvisiacu potrebu odstránenia väd návrhu vo veci samej, ktorá výraznou mierou prispela k predĺženiu lehoty nariadenia prvého pojednávania súdu vo veci samej. V neposlednom rade je potrebné poukázať na viaceré opakované zmeny petitu návrhu vo veci samej a iné procesné návrhy, ktoré si vyžiadali potrebu vykonania viacerých procesných rozhodnutí. V namietanej veci boli rovnako opakovane podávané odvolania voči týmto procesným rozhodnutiam súdu, pre ktoré sa konanie v namietanej veci rovnako časovo predĺžilo.

Z obsahu spisového materiálu vyplýva, že vo veci samej bolo dňa 19.05.2014 rozhodnuté rozsudkom č. k. 31Cb/133/2003-348, ktorý bol účastníkom expedovaný dňa 11.06.2014.

Týmto by som chcela poukázať na skutočnosť, že po podaní sťažnosti predsedovi súdu, súd v priebehu necelých štyroch mesiacov rozhodol vo veci samej, a teda aj takýmto prostriedkom bola dosiahnutá náprava porušenia práv sťažovateľov.

Dovoľujem si Ústavný súd Slovenskej republiky požiadať, aby v prípade, ak dospeje k záveru, že právo sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov bolo porušené, vzal do úvahy vyššie uvedené skutočnosti, ktoré výraznou mierou ovplyvnili celkovú dobu konania, a aby sťažovateľom nimi uplatnené finančné zadosťučinenie nepriznal.“

K vyjadreniu okresného súdu sťažovateľa zaujali stanovisko podaním doručeným ústavnému súdu 11. júla 2014, v ktorom uviedli:

„K chronológii jednotlivých úkonov súdu ako je zaznamenané v liste predsedníčky Okresného súdu Bratislava I nemáme pripomienky.

Taktiež súhlasíme s konštatovaním predsedníčky súdu, že naša sťažnosť na prieťahy v konaní je dôvodná.

Nesúhlasíme, že k existencii prieťahov v konaní prispeli najmä navrhovatelia. Musíme konštatovať, že v prípade neúplne podaného návrhu uvedený nedostatok bol odstránený a návrh bol doplnený všetkými vlastníkami bytov a nebytových priestorov sporovej nehnuteľnosti ako účastníkmi sporu tvoriacimi nerozlučné procesné spoločenstvo. Návrhy na zmenu petitu boli vykonané na základe výzvy súdu, ktoré podľa nášho presvedčenia nie vždy boli potrebné, ako aj na základe nových skutočností napríklad z dôvodu zmeny označenia predmetnej nehnuteľnosti v katastri nehnuteľností a to z garsónky č... 0 na byt č... bez nášho zapríčinenia. V neposlednom rade je potrebné poukázať, aj na nekvalifikované odvolania odporcu, ako aj nekvalifikovaných rozhodnutí okresného súdu, nakoľko tieto boli zrušené, resp. odmietnuté odvolacím krajským súdom. Tieto uznesenia krajského súdu sú súčasťou sporového spisu 31Cb/133/2003.

Pokiaľ sa týka rozhodnutia vo veci samej, podali sme odvolanie, čo sme uviedli v našom doplnení k ústavným sťažnostiam zo dňa 19.6.2014.

Taktiež nesúhlasíme s návrhom predsedníčky Okresného súdu Bratislava I, že ak by Ústavný súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že právo sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov bolo porušené, aby sťažovateľom nimi uplatnené finančné zadosťučinenie nepriznal. Sme toho názoru, že navrhovatelia - vlastníci bytov a nebytových priestorov si zaslúžia finančné zadosťučinenie po tak dlhodobom súdnom konaní.“

Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde vo veci sťažností sťažovateľov upustil od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich stanoviskami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci. V dôsledku toho senát predmetnú sťažnosť prerokoval na svojom zasadnutí bez prítomnosti účastníkov, ich

zástupcov a verejnosti len na základe písomne podaných stanovísk účastníkov a obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Sťažovatelia sa svojimi sťažnosťami domáhajú vyslovenia porušenia svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa ktorého každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov. K namietanému porušeniu sťažovateľmi označeného základného práva malo dôjsť postupom okresného súdu v napadnutom konaní.

Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. IV. ÚS 221/04).

Základnou povinnosťou súdu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník konania obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

Táto povinnosť súdu vyplýva z § 6 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), ktorý súdom prikazuje, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania

postupovali tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 prvej vety OSP, podľa ktorej len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá.

Sudca je podľa § 117 ods. 1 druhej vety OSP povinný robiť vhodné opatrenia, aby sa zabezpečilo splnenie účelu pojednávania a úspešné vykonanie dôkazov. Ďalšia významná povinnosť pre sudcu vyplýva z § 119 ods. 1 OSP, podľa ktorého sa pojednávanie môže odročiť len z dôležitých dôvodov.

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní mohlo dôjsť k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). Za súčasť prvého kritéria sa považuje aj povaha prerokovanej veci.

Ústavný súd predovšetkým konštatuje, že okresný súd v namietanom konaní nemohol porušovať základné právo s'ťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy v období do 2. apríla 2009, pretože s'ťažovatelia neboli v tomto období účastníkmi súdneho konania. K porušovaniu základného práva s'ťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy mohlo dôjsť až od 2. apríla 2009, keď nadobudlo právoplatnosť uznesenie sp. zn. 31 Cb 133/2003 zo 14. januára 2009, ktorým boli s'ťažovatelia pripustení do konania na strane navrhovateľa.

Ústavný súd pri posudzovaní namietaného konania však súčasne prihliadol na skutočnosť, že svojím predchádzajúcim nálezom sp. zn. II. ÚS 78/09 zo 14. mája 2009 konštatoval porušenie základného práva obchodnej spoločnosti EURO-BUILDING a. s. (vystupuje v namietanom konaní v postavení odporcu v 1. rade) na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 31 Cb 133/2003, prikázal okresnému súdu konať bez zbytočných

priet'ahov a spoločnosti EURO-BUILDING a. s. priznal finančné zadosťučinenie a náhradu trov konania.

1. Pokiaľ ide o kritérium zložitost' veci, ústavný súd vo vzťahu k posudzovanému súdnemu konaniu už v náleze sp. zn. II. ÚS 78/09 zo 14. mája 2009 konštatoval, že konanie o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti – garsónke nachádzajúcej sa v bytovom dome na... v okolnostiach danej veci môže predstavovať určitý stupeň zložitosti súvisiaci najmä s vysokým počtom účastníkov konania (72 navrhovateľov, 3 odporcovia), avšak doterajší zdĺhavý priebeh napadnutého konania ústavný súd nemôže pripísať na vrub faktickej náročnosti prerokovávanej veci. Z právneho hľadiska konanie o určenie vlastníckeho práva podľa názoru ústavného súdu nesignalizuje jeho zložitost', pretože ide o štandardnú a stabilnú súčasť rozhodovacej činnosti všeobecných súdov.

2. Správanie sťažovateľov ako účastníkov konania je druhým kritériom pri rozhodovaní, či v konaní pred okresným súdom došlo k zbytočným priet'ahom. Sťažovatelia vstúpili do konania ako navrhovatelia v 7., 10., 12., 24., 32. a 33. rade na základe uznesenia okresného súdu zo 14. januára 2009.

Aj keď okresný súd vo svojom vyjadrení k sťažnosti uviedol, že aj sami sťažovatelia prispeli k predĺženiu namietaného konania, keď opakovane navrhovali zmenu žalobného návrhu a robili ďalšie procesné návrhy, ktoré si vyžadovali vydanie procesných rozhodnutí, proti ktorým boli následne podávané odvolania, ústavný súd pri hodnotení postupu sťažovateľov bral do úvahy najmä to, že ako účastníci konania mali nesporne právo na procesné úkony, ktoré urobili. Ak v dôsledku uplatnenia procesných práv účastníkom konania dochádza k predĺženiu konania, zodpovednosť za tento stav neznáša oprávnená osoba, ale nemožno ju pripísať ani štátnemu orgánu konajúcemu vo veci (III. ÚS 242/03, IV. ÚS 218/04). Ústavný súd opierajúc sa o svoju judikatúru však k tomu poznamenáva, že také procesné návrhy sú procesným právom účastníka konania, ale nemôžu byť dôvodom na nekonanie v merite veci (podobne napr. IV. ÚS 111/03, II. ÚS 52/06).

3. Napokon ústavný súd hodnotil samotný postup okresného súdu z hľadiska posudzovania, či v právnej veci sťažovateľov došlo k zbytočným priet'ahom.

Prvým obdobím relevantným z hľadiska identifikácie zbytočných priet'ahov v konaní okresného súdu bol časový úsek od 20. decembra 2010, keď okresný súd uznesením nariadil vo veci pojednávanie, do 19. septembra 2011, keď sa predmetné pojednávanie uskutočnilo. V tomto období trvajúcim 9 mesiacov okresný súd nevykonal žiadny procesný úkon.

Ústavný súd ďalej vyhodnotil ako neprimerane dlhý postup okresného súdu obdobie od 14. augusta 2012, keď okresný súd uznesením rozhodol o zastavení konania o návrhu navrhovateľov v 2. a 3. rade proti odporcovi v 1. rade, do 11. septembra 2013, keď okresný súd uznesením zrušil uznesenie Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 11 Cob 174/04 z 24. augusta 2004. V uvedenom období trvajúcim 13 mesiacov okresný súd uskutočnil jediný procesný úkon, a to nariadenie pojednávania na 19. september 2013.

Ústavný súd uvádza, že obdobia (v celkovom trvaní 19 mesiacov), počas ktorých bol spis okresného súdu na krajskom súde, a to od 27. mája 2009 do 26. júla 2009 v trvaní 2 mesiacov, od 12. októbra 2009 do 19. novembra 2010 v trvaní 13 mesiacov, od 8. februára 2012 do 9. mája 2012 v trvaní 3 mesiacov a od 21. októbra 2013 do 27. novembra 2013 v trvaní 1 mesiaca, nemožno pričítať na vrub okresnému súdu. Opakované zrušenie rozhodnutí okresného súdu krajským súdom však súčasne svedčí o neefektívnom postupe okresného súdu.

Ústavný súd vo svojej judikatúre (napr. IV. ÚS 22/02, III. ÚS 103/09) už uviedol, že nielen nečinnosť, ale aj nesprávna a neefektívna činnosť všeobecného súdu môže zapríčiniť porušenie ústavou zaručeného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov, a to v prípade, ak jeho činnosť nesmerovala k odstráneniu právnej neistoty týkajúcej sa tých práv, kvôli ktorým sa sťažovatelia na neho obrátili s návrhom, aby o ich veci rozhodol.

O neefektívnosti postupu okresného súdu svedčí skutočnosť, že spis predložený krajskému súdu 27. mája 2009 bol okresnému súdu vrátený 26. júla 2009 ako nedôvodne predložený na rozhodovanie o odvolaní odporcu proti uzneseniu okresného súdu sp. zn. 31 Cb 133/2003 z 2. marca 2009, ktorým bola pripustená zmena návrhu na začatie konania. Predmetné uznesenie bolo vydané vyššou súdnou úradníčkou, a preto mal okresný súd aplikovať § 374 ods. 4 OSP, v zmysle ktorého sa také rozhodnutie podaním odvolania zrušuje a opätovne rozhodne sudca, pričom vec sa odvolaciemu súdu nepredkladá.

Ako nesprávnu činnosť okresného súdu ústavný súd vyhodnotil aj okresným súdom dané nesprávne poučenie účastníkov konania o prípustnosti odvolania proti jeho uzneseniu sp. zn. 31 Cb 133/2003 z 3. septembra 2009, ktorým pripustil zmenu návrhu na začatie konania. V zmysle § 202 ods. 3 písm. f) OSP odvolanie nie je prípustné proti uzneseniu, ktorým sa pripustila alebo nepripustila zmena návrhu. Na základe tohto nesprávneho poučenia podal proti uvedenému uzneseniu odvolanie odporca, ktoré bolo odmietnuté uznesením krajského súdu sp. zn. 14 Co 363/2009 z 19. októbra 2010.

Postup okresného súdu bol poznačený aj ďalším pochybením, keď uznesením č. k. 31 Cb 133/2003-236 z 19. septembra 2011 rozhodol o zrušení svojho predchádzajúceho uznesenia sp. zn. 31 Cb 133/2003 zo 14. januára 2009, ktorým pripustil, aby do konania vstúpili na strane navrhovateľa navrhovatelia v 3. až 72. rade a na strane odporcu K. D. ako odporca v 2. rade a M. D. ako odporkyňa v 3. rade dôvodiac podaným odvolaním odporcu v 1. rade. Napadnuté uznesenie bolo krajským súdom zrušené uznesením sp. zn. 9 Co 131/2012 z 30. marca 2012 z dôvodu, že okresný súd uvedeným postupom odňal navrhovateľom možnosť konať pred súdom.

Nesprávna činnosť okresného súdu sa tiež prejavila vydaním uznesenia č. k. 31 Cb 133/2003-264 z 11. septembra 2013, ktorým na základe návrhu odporcu v 1. rade zrušil uznesenie krajského súdu sp. zn. 11 Cob 174/04 z 24. augusta 2004, ktorým bolo zmenené uznesenie okresného súdu sp. zn. 31 Cb 133/2003 zo 16. júna 2004 tak, že krajský súd vo veci nariadil predbežné opatrenie, ktorým odporcovi v 1. rade zakázal, aby scudzil, daroval a zaťažil vecným bremenom spornú nehnuteľnosť, a to až do skončenia

namietaného konania. Na základe odvolania navrhovateľov krajský súd uznesením sp. zn. 5 Co 612/2013 z 21. novembra 2013 napadnuté uznesenie zmenil tak, že návrh odporcu na zrušenie predbežného opatrenia zamietol, pričom v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol:

„Vzhľadom na podstatu sporu – určenie vlastníckeho práva, sú stále dané dôvody existencie predbežného opatrenia, nakoľko prípadné scudzenie alebo zaťaženie predmetnej nehnuteľnosti by mohlo znamenať výrazné skomplikovanie samotného konania vo veci samej. Pričom v zmysle vydaného predbežného opatrenia odporca nie je nejakým spôsobom obmedzený na držaní a užívaní danej nehnuteľnosti, takže nie je pravdivé tvrdenie, že odporca nemá prístup k tejto nehnuteľnosti, tak ako to uviedol súd prvého stupňa v odôvodnení napadnutého uznesenia...

Odvolačí súd považuje postup súdu prvého stupňa a dôvody, ktoré ho viedli k nariadeniu (správne zrušeniu pozn.) predbežného opatrenia na základe vyššie uvedených skutočností za nesprávny, hlavne z dôvodu, že žiadne dôvody zrušenia predbežného opatrenia ani neboli odporcom v návrhu prezentované.“

Ústavný súd konštatuje, že v dôsledku uvedených pochybení okresného súdu a ich následnej korekcie rozhodnutiami krajského súdu v odvolacom konaní došlo k predĺženiu napadnutého konania o takmer rok a pol.

Z predloženého spisového materiálu tiež vyplynulo, že okresný súd vo veci rozhodol rozsudkom z 19. mája 2014, ktorým návrh na začatie konania zamietol a navrhovateľov zaviazal uhradiť trovy právneho zastúpenia. Proti predmetnému rozsudku bolo navrhovateľmi podané odvolanie.

Vzhľadom na všetky uvedené dôvody ústavný súd vyslovil, že postupom okresného súdu v namietanom konaní došlo k porušeniu základného práva sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy tak, ako to je uvedené v bode 1 výroku tohto rozhodnutia.

III.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak porušenie základných práv podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Sťažovatelia tiež žiadali, aby ústavný súd prikázal okresnému súdu konať vo veci bez zbytočných prietáhov [čl. 127 ods. 2 ústavy a § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde]. Vzhľadom na to, že v čase konania a rozhodovania ústavného súdu bolo napadnuté konanie na okresnom súde dosiaľ neprávoplatne skončené vyhlásením rozsudku vo veci, neprichádzalo do úvahy v okolnostiach danej veci rozhodnutie podľa § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde, t. j. prikázať okresnému súdu konať vo veci.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha. Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Sťažovatelia sa domáhali priznania primeraného finančného zadosťučinenia každý v sume 10 000 € bez bližšieho odôvodnenia.

S prihliadnutím na konkrétne okolnosti daného prípadu, predmet sporu (ide o určenie vlastníckeho práva), dĺžku namietaného konania, ako aj na to, že okresný súd vo veci rozhodol rozsudkom, ústavný súd považoval priznanie sumy 300 € pre každého zo sťažovateľov za primerané finančné zadosťučinenie podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde, tak ako to je uvedené v bode 2 výroku tohto rozhodnutia.

Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy. Sťažovatelia si uplatnili nárok na úhradu trov konania. Právny zástupca sťažovateľov uplatnenú úhradu trov konania nevyčíslil a ani inak bližšie nešpecifikoval. Úspešným sťažovateľom vznikli trovy konania z dôvodu právneho zastúpenia advokátom. Advokát vykonal 12 úkonov právnych služieb (pre každého zo sťažovateľov po 2 úkony), a to prevzatie a prípravu zastupovania a spísanie a podanie sťažnosti. Odmena za jeden úkon právnych služieb v zmysle § 11 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“) vykonaných je 1/6 z výpočtového základu 804 €. Odmena za jeden právny úkon je teda 134 €, znížená o 50 % tarifnej odmeny (§ 13 ods. 2 vyhlášky), čo predstavuje sumu 67 €. Takto stanovená odmena spolu s režijným paušálom 8,04 € predstavuje sumu 75,04 € za jeden úkon. Odmena advokátovi za poskytnuté služby v konaní pred ústavným súdom (za 2 úkony právnych služieb) predstavuje celkovú sumu 150,08 € za jedného účastníka konania, t. j. za šiestich účastníkov konania 900,48 €. Priznanú úhradu trov právneho zastúpenia je okresný súd povinný uhradiť na účet právnenému zástupcovi sťažovateľov (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 OSP) v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia (§ 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde).

Ústavný súd nevyhovel v súlade s čl. 127 ods. 2 a § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde časti sťažnosti, v ktorej sťažovatelia žiadali priznať finančné zadosťučinenie nad ústavným súdom priznanú sumu. Z uvedených dôvodov ústavný súd v tejto časti rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 4 výroku tohto rozhodnutia.

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. augusta 2014